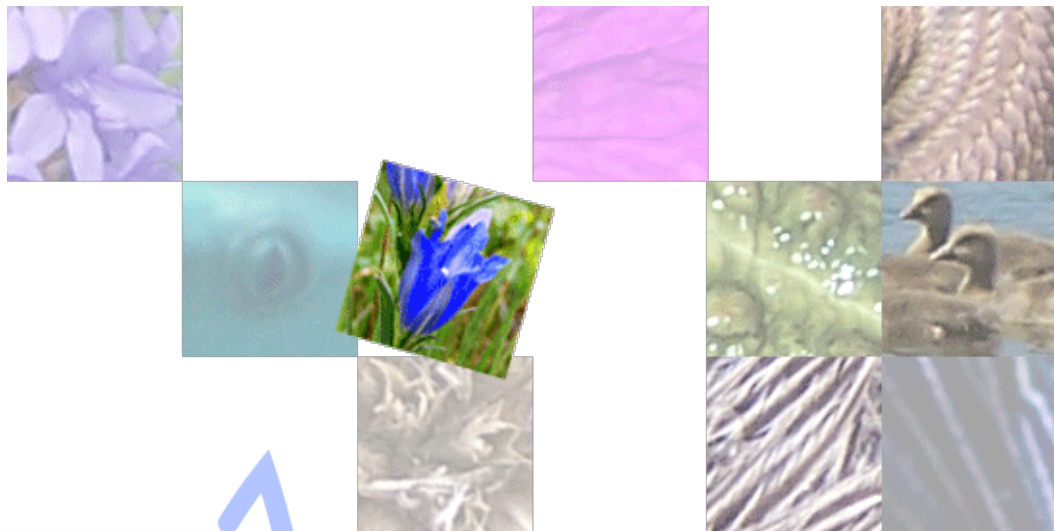

ECOquickscan

ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

quick scan flora en fauna

Van Heemstraweg 14a, Weurt

lid Netwerk Groene Bureaus

5 september 2017
projectnummer: 17043

quick scan flora en fauna

Van Heemstraweg 14a, Weurt

Opdrachtgever	Gemeente Beuningen
Contactpersoon	mevrouw G. Offerein
Projectnummer	17043
Datum	5 september 2017
Auteur	A. Nieuwenhuis MSc
Goedgekeurd door	ing. H.H.J. van der Burgt
Wijze van citeren	Nieuwenhuis, A., Quick scan flora en fauna Van Heemstraweg 14a, Weurt. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2017.

Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus.

ECOquickscan ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

't Grieth 10 | 6924BJ Loo (Gld) T (0316) 849390 | M (06) 12 97 16 80 | haico@ecoquickscan.nl | www.ecoquickscan.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	2
2.	WETTELIJK KADER	4
2.1	Gebiedsbescherming	4
2.1.1	Wet natuurbescherming – hoofdstuk 2	4
2.1.2	Natuurnetwerk Nederland	4
2.2	Soortbescherming	4
3.	TOETSING	5
3.1	Onderzoeksmethodiek	5
3.2	Beschermde gebieden	5
3.2.1	Wet natuurbescherming - gebiedsbescherming	5
3.2.2	Nationaal Natuurnetwerk	5
3.3	Voorkomen van beschermde soorten	6
3.3.1	Vaatplanten	6
3.3.2	Grondgebonden zoogdieren	6
3.3.3	Vleermuizen	7
3.3.4	Vogels	9
3.3.5	Amfibieën	11
3.3.6	Reptielen	11
3.3.7	Vissen	12
3.3.8	Insecten (vlinders, libellen, kevers) en overige soortengroepen	12
4.	CONCLUSIE	13
4.1	Gebiedsbescherming	13
4.2	Soortenbescherming	13
4.3	Consequenties	13
4.4	Aanbevelingen	14

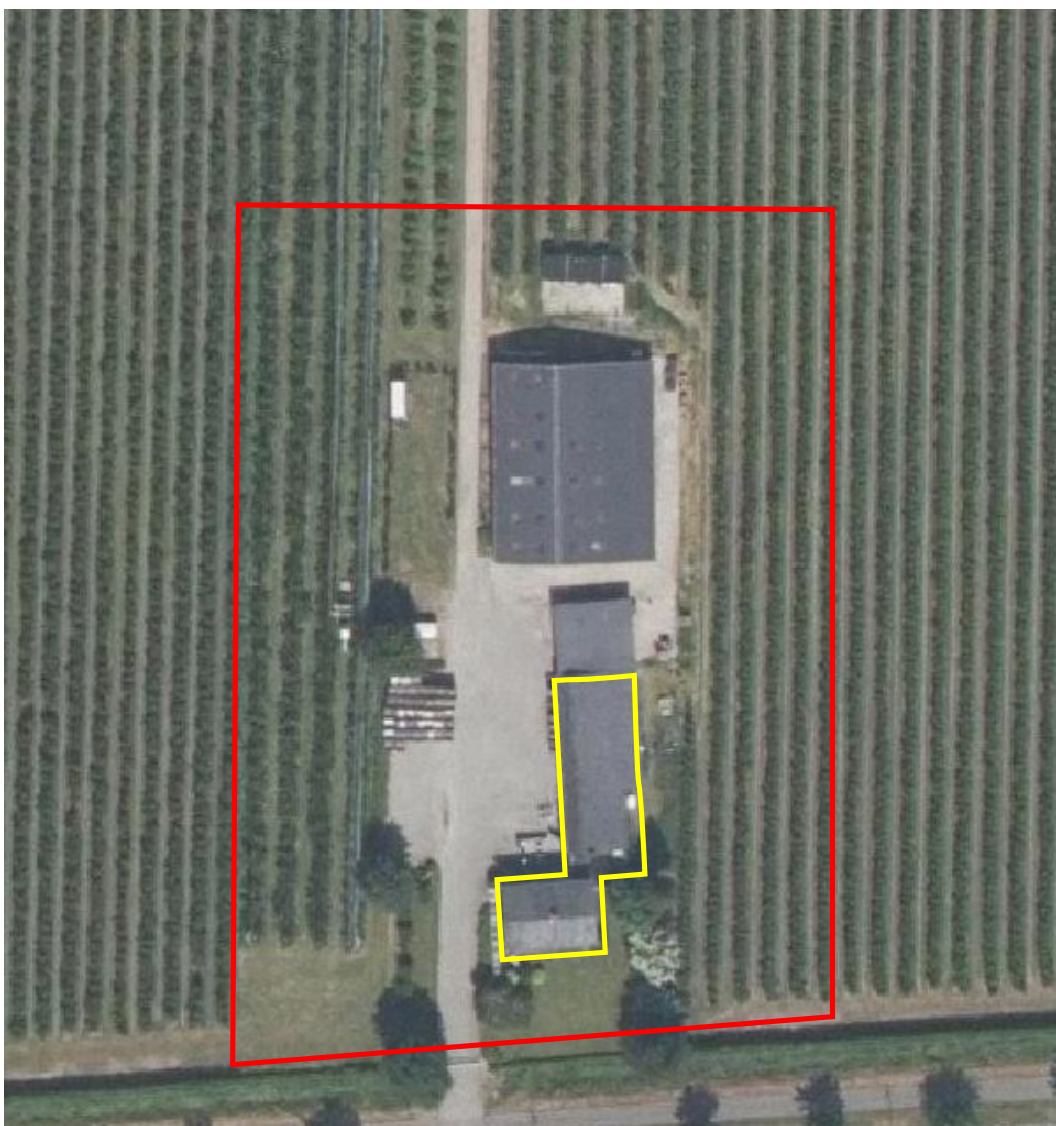
Bijlagen

Bijlage 1	Literatuurlijst
Bijlage 2	Wet natuurbescherming

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In Weurt (gemeente Beuningen, provincie Gelderland) is de sloop van een tweetal schuren en de nieuwbouw van een woning beoogd. De bestaande woning, de aanbouw en een groot deel van de laagstamboomgaard blijft intact. Aan ecologisch adviesbureau ECOquickscan is gevraagd te beoordelen of deze activiteit effect heeft op de flora en fauna op en rond de locatie. De voorliggende rapportage beschrijft de effecten op de aanwezige flora en fauna en geeft inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze locatie.

Plangebied (vlak binnen de rode lijnen) en bestaande woning met aanbouw (gele lijnen). Bron: Google.

Impressie van het plangebied. De bovenste foto's tonen de te slopen schuren en het te behouden bijgebouw. Op de onderste foto's staat het overige deel van het erf afgebeeld. Deze gebouwen blijven staan.

Voor de ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de natuurwetgeving. Er zal bij deze activiteit rekening gehouden moeten worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de te verwachten effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN

Het plangebied aan de Van Heemstraweg 14a ligt in het buitengebied ten noordwesten van Weurt. Ten noorden van het plangebied ligt de dijk van de rivier de Waal en daarachter liggen het Grindgat en het Nieuwe Grindgat. Voor de dijk ligt de Duivelswaai.

Het plangebied is omgeven door agrarisch gebied. Binnen het plangebied is een fruitteeltbedrijf gestitueerd. Het erf is grotendeels verhard. Er staan enkele bomen op het erf, een rij laagstampruimen en er is een kruidachtige vegetatie aanwezig. Rondom het erf liggen de fruitboomgaarden (ook laagstam). De twee schuren van plaatmateriaal en het bakstenen bijgebouw hadden respectievelijk een functie als fruit- en materiaalopslag en winkel van het fruitteeltbedrijf. De

woning grenst met de noord- en westgevel aan het erf en is verder omgeven door een tuin. In de tuin staan ook een aantal grotere bomen.

Binnen het plangebied is de bouw van een tweede woonhuis beoogd. Ten behoeve van de bouw zullen de twee aanwezige schuren worden gesloopt en wordt mogelijk een deel van de boomgaard geveld. Het huidige woonhuis, het bakstenen bijgebouw (beide aangegeven binnen de gele contouren op de kaart in paragraaf 1.1) en de bijbehorende tuin (inclusief de bomen op het voorerf) blijven behouden. Daarnaast blijft de laagstamboomgaard buiten het plangebied behouden (in ieder geval het deel buiten de rode contouren op de kaart in paragraaf 1.1).

2. WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 2) en het Natuurnetwerk Nederland. Soortenbescherming is geregeld in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. In bijlage 2 is een uitgebreidere toelichting opgenomen bij de soort- en gebiedsbescherming zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Wet natuurbescherming – hoofdstuk 2

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als Natuurnetwerk Nederland niet verankerd in de Wet natuurbescherming, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 Soortbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming bepalend. Soortenbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten en nationaal beschermde soorten. Van de nationaal beschermde soorten kan de beschermde status per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen aan (algemeen voorkomende) soorten.

Het beschermingsregime is verschillend voor zowel de internationaal beschermde soorten (vogel- en habitatrichtlijn soorten) als de nationaal beschermde soorten.

Tevens kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht, zowel voor soorten als hun (beschermde) leefgebied.

3. TOETSING

3.1 Onderzoeksmethodiek

Op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een veldverkenning, worden uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Vervolgens zijn voor alle (mogelijke) aanwezige beschermde soorten de effecten en eventuele gevolgen voor de beoogde ingreep beschreven.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 2016) en op websites gepubliceerde verspreidingsgegevens van bijvoorbeeld Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (RAVON, Zoogdierverseniging, etc.). Deze bronnen vermelden betrouwbare soortgegevens op basis van uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het zeer globale gegevens betreft.

Op 3 augustus 2017 heeft er een veldverkenning plaatsgevonden. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het plangebied en haar omgeving voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Beschermde gebieden

3.2.1 Wet natuurbescherming - gebiedsbescherming

Het plangebied te Weurt ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied ligt op ongeveer 550 meter afstand en betreft het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. De uiterwaarden van de Waal ter hoogte van het plangebied zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn. De beoogde ingreep betreft het slopen van twee schuren en het realiseren van een woonhuis in een plangebied dat in de huidige situatie grotendeels is bebouwd en verhard. De bedrijfsactiviteiten in de bijgebouwen, waaronder de bij het fruitbedrijf behorende winkel, zijn stopgezet. De bijbehorende verkeersbewegingen zijn derhalve ook komen te vervallen. De verkeersbewegingen die ontstaan als gevolg van het in gebruik nemen van de nieuwe woning zijn altijd minder dan de verkeersbewegingen die aanwezig waren als gevolg van de winkel.

Door het intensieve beheer en gebruik van het plangebied en de omliggende, goed onderhouden, laagstamboomgaard ontbreekt een relatie met het Natura 2000-gebied. Mede door de afname van het aantal verkeersbewegingen zijn negatieve effecten op het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' uit te sluiten.

3.2.2 Nationaal Natuurnetwerk

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland, maar wel op ongeveer 240 meter van de Duivelswaai, welke is aangewezen als NNN. Doordat de situatie in het plangebied niet noemenswaardig veranderd (er worden schuren afgebroken en er zal een woning gebouwd

worden) en is gelegen in een goed onderhouden laagstamboomgaard ontbreekt een relatie met de Duivelswaai en zijn effecten op de NNN op deze locatie niet aan de orde.

3.3 Voorkomen van beschermde soorten

In het kader van de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 3 moet worden getoetst of er ter plaatse van de activiteit sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde activiteit kan biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

3.3.1 Vaatplanten

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat groot spiegelklokje (*Legousia speculum-veneris*), korensla (*Arnoseris minima*), schubvaren (*Asplenium ceterach*), wilde averuit (*Artemisia campestris campestris*), wilde ridderspoor (*Consolida regalis*) en wolfskers (*Atropa bella-donna*) kunnen voorkomen in (de omgeving van) het plangebied.

Groot spiegelklokje en wilde ridderspoor prefereren kalkrijke gronden. Schubvaren vindt je op (kalkstenen) muren. Korensla groeit op droge, zonnige zandgronden en wolfskers groeit in bossen. Deze omstandigheden zijn niet aanwezig in het plangebied. Het erf is grotendeels verhard en eromheen ligt een goed onderhouden laagstamboomgaard. Wilde averuit groeit op graslanden en taluds. Deze biotopen zijn in beperkte mate te vinden in het plangebied. Echter, wilde averuit is een soort van zandgronden en niet van klei. Het plangebied is gelegen in de komgronden van de Waal en de grond bestaat daarom uit rivierklei. Tijdens de veldverkenning op 3 augustus 2017 zijn geen (van bovenstaande) beschermde planten aangetroffen. De veldverkenning is uitgevoerd in het groeiseizoen. Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan dan ook worden uitgesloten.

Verder zijn tijdens de veldverkenning, langs de randen van het erf, soorten als gewone braam (*Rubus fruticosus*), brandnetel (*Urtica dioica*), paardenbloem (*Taraxacum officinale*), klimop (*Hedera helix*) en kleeftkruid (*Galium aparine*) aangetroffen. Dit duidt op een verruigde, verrijkte situatie. Ook staan er een paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*), een eik (*Quercus robur*) en een rij laagstampruimen (*Prunus domestica* spp) op het erf. De bomen van de laagstamboomgaard in het plangebied betreffen vooral kersen (*Prunus avium / cerasus* spp), appels (*Malus domestica* spp) en peren (*Pyrus communis* spp). In deze biotopen bevinden zich geen geschikte, bijzondere, groeiplaatsen voor beschermde vaatplanten. Ook zijn op de muren geen (beschermde) muurplanten aangetroffen. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld de tuin) zijn niet beschermd in de Wet natuurbescherming, omdat het geen natuurlijke groeiplaats betreft.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 2016) en zoogdierverspreiding.nl komen in de omgeving van het plangebied soorten voor als egel (*Erinaceus europaeus*), gewone bosspitsmuis (*Sorex araneus*), dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), huisspitsmuis (*Crocidura russula*), vos (*Vulpes vulpes*), hermelijn (*Mustela erminea*), bunzing (*Mustela putorius*), ree (*Capreolus capreolus*), rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), aardmuis (*Microtus*

agrestis), veldmuis (*Microtus arvalis*), dwergmuis (*Micromys minutus*), bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), haas (*Lepus europeus*) en konijn (*Oryctolagus cuniculus*); waarvoor de provincie Gelderland een vrijstelling kent. Tevens komt in de omgeving de nationaal beschermde soort das (*Meles meles*) voor en de internationaal beschermde soort bever (*Castor fiber*).

Binnen het plangebied zijn onverharde delen en een laagstamboomgaard aanwezig en de locatie is in het buitengebied gelegen. Vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als egel (*Erinaceus europeus*) en (spits)muizen zijn derhalve niet uit te sluiten. Voor deze soorten kent de provincie Gelderland een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Das

De das leeft vooral in kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Er is een duidelijke binding met open terreinen zoals vochtige heiden en rivierdalen, maar dassen worden soms ook aangetroffen in afgravingen, kliffen en onder gebouwen. De das foerageert 's nachts en zoekt zijn voedsel vooral in de meer open gebieden, zoals weilanden en bermen. Gezien de intensief beheerde laagstamboomgaard om het plangebied heen is het plangebied en de directe omgeving niet geschikt als foerageergebied of verblijfplaats voor de das. Mogelijk dat de randen van de boomgaard gebruikt worden als routegeleiding. Deze randen liggen niet in het plangebied en de werkzaamheden vinden overdag en op een dusdanige afstand van de randen van de boomgaard plaats dat deze geen verstorende werking zullen hebben op eventuele aanwezige wissels of routes. De aanwezigheid van de das in het plangebied en enige negatieve effecten van de werkzaamheden op mogelijk aanwezige dassen in de omgeving kunnen dan ook uitgesloten worden.

Bever

De bever komt voor in het overgangsgebied tussen water en land. De soort geeft de voorkeur aan moerassen en rustige rivieren en meren omzoomd door wilgen- of essenbroekbossen. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste, aangezien de tanden van de bever zijn leven lang blijven doorgroeien. Het hout wordt niet alleen gebruikt als bouw materiaal maar is ook essentieel om zijn tanden niet te lang te laten worden. Van het hout bouwen bevers een burcht. Deze burcht is in de oever gegraven en afgedekt of ligt midden in een meer en is dan compleet uit hout gebouwd. Bevers kunnen stukken rivier of beek afdammen om zo een meer te creëren om hun burcht in te bouwen. De toegang tot de burcht ligt altijd onder water, dit ter voorkoming van predatie.

De uiterwaarden langs de Waal zijn van belang als verbinding tussen beverpopulaties in de Gelderse Poort en de Biesbosch. Sinds 2001 heeft de bever zich hier gevestigd en vanaf 2004 vindt ook voortplanting plaats. Het plangebied ligt op ruime afstand van de uiterwaarden van de Waal en het plangebied alsmede de directe omgeving (intensieve laagstamboomgaard) is geen geschikt leefgebied voor de bever. De aanwezigheid van de bever in het plangebied kan dan ook uitgesloten worden.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 2016) komen in de omgeving van het plangebied gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige

dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*) voor.

Vleermuizen zijn aan de hand van hun voorkeur voor verblijfplaats globaal onder te verdelen in twee groepen, gebouw- en boombewonende soorten. Ook zijn er soorten die beiden gebruiken als verblijfplaats. Daarnaast maken verschillende vleermuizen onderscheid tussen zomer- en winterverblijven. De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn het gehele jaar overwegend gebouwbewonende soorten, terwijl de rosse vleermuis alleen in boomholtes verblijft. Ruige dwergvleermuis, meervleermuis en watervleermuis maken zowel gebruik van gebouwen als van bomen (met uitzondering van de meervleermuis) in de zomermaanden. In de winter zitten deze soorten (met uitzondering van de ruige dwergvleermuis) graag in ondergrondse ruimten zoals: mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken, ijskelders en (kasteel)kelders.

Foerageergebied en vliegroutes

Binnen het plangebied en de directe omgeving is voor de meeste van de genoemde soorten vleermuizen geschikt foerageergebied aanwezig. De laagstambomen in de boomgaard vormen echter geen geschikte geleidende structuur voor een vliegroute. De laanbomen langs de Van Heemstraweg kunnen wel een functie hebben als vliegroute voor diverse soorten vleermuizen; dergelijke vliegroutes vormen verbindingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Aantasting van vliegroutes kan leiden tot indirecte aantasting van verblijfplaatsen. Het (tijdelijk) onderbreken van dergelijke vliegroutes, als gevolg van bijvoorbeeld de kap en/of het verplaatsen van bomen, kan een negatief effect hebben op potentiële vliegroutes van deze soorten. De laanbomen tegen het plangebied blijven behouden en zullen niet worden aangetast door de werkzaamheden. De directe omgeving van het plangebied zal zijn functie als foerageergebied en vliegroute dan ook kunnen behouden. De werkzaamheden in het plangebied zelf zullen de functie als foerageergebied niet (permanent) aantasten. Een tweede bouwvlak betekent ook een tweede tuin; hiermee zal het huidige, grotendeels verharde, erf een groenere uitstraling krijgen. Daarnaast maakt het plangebied slechts een klein deel uit van het foerageergebied van vleermuizen. Er is voldoende foerageergebied in de omgeving voor vleermuizen aanwezig. Er zijn geen negatieve effecten op de vliegroutes en de functie van het totale foerageergebied van in (de omgeving van) het plangebied aanwezige vleermuizen te verwachten.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek is de paardenkastanje binnen het plangebied onderzocht op holtes. In deze boom zijn geen holtes aangetroffen. De boom was goed te inspecteren vanwege de open kroon. De eik op het voorerf is nog te jong om een verblijfplaats te kunnen bieden aan vleermuizen en is daarbij gezond en goed onderhouden. Er zijn dus geen geschikte holtes in de bomen aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de rosse vleermuis en andere boombewonende vleermuizen kan hiermee worden uitgesloten. De bomen langs de Van Heemstraweg liggen buiten het plangebied en blijft behouden.

De grote schuur achter op het perceel is volledig uit plaatmateriaal opgetrokken en heeft een stalen frame. De deuren staan vaak open, waardoor er ook veel tocht is in de schuur. Verblijfplaatsen van vleermuizen in deze schuur zijn dan ook uit te sluiten. De tweede schuur is tegen de aanbouw gebouwd. Deze is, net als de grote schuur, opgetrokken uit plaatmateriaal, hier op een frame van

hout in plaats van staal. Er zijn geen schuur-/garagedeuren aan de voorzijde en de platen kieren flink, waardoor ook hier tocht aanwezig is in het bouwwerk.

De te behouden aanbouw is opgetrokken uit baksteen en lijkt, in ieder geval aan de zijde van de te behouden woning, een spouw te hebben (geen duidelijk open stootvoegen aanwezig). De aanbouw is afgesloten en er zijn geen grote kieren of gaten te vinden waardoor tocht kan ontstaan. De aanbouw heeft wel een beperkt aantal kleinere spleten en kieren. De aanbouw is dan ook (beperkt) geschikt voor vleermuizen als verblijfplaats. Ook het woonhuis is gezien de aanwezigheid van het grote aantal open stootvoegen en de mogelijke ruimte achter de dakrand geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen maken namelijk gebruik van spleten in gevels, spouwmuren, ruimtes achter daklijsten, etc. Met name de gewone dwergvleermuis heeft slechts een smalle spleet nodig om zich toegang tot het gebouw te verschaffen. Aangezien het woonhuis en de bakstenen aanbouw ongewijzigd behouden blijft zijn negatieve effecten op eventuele verblijfplaatsen in deze gebouwen uit te sluiten.

3.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogels waargenomen: pimpelmees (*Parus caeruleus*), houtduif (*Columba palumbus*), ekster (*Pica pica*), huiszwaluw (*Delichon urbica*) en gierzwaluw (*Apus apus*). Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is (actieve broedplaatsen). De meeste soorten broeden in de periode van half maart tot half juli, echter buiten deze periode kunnen ook broedende vogels worden aangetroffen. Deze zijn, onverminderd de periode wanneer het broedgeval is, beschermd.

Jaarrond beschermde vogels

De provincie Gelderland heeft het beleid van RVO, opgesteld onder de Flora- en faunawet, ten aanzien van jaarrond beschermde soorten overgenomen. Dat betekent dat van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd zijn. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*));
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek (*Corvus frugilegus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en huismus (*Passer domesticus*));
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), ooievaar (*Ciconia ciconia*), kerkuil (*Tyto alba*), oehoe (*Bubo bubo*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*));
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), havik (*Accipiter gentilis*), sperwer (*Accipiter nisus*), wespendif (*Pernis apivorus*), zwarte wouw (*Milvus migrans*) en ransuil (*Asio otus*)).

De veldverkenning heeft plaatsgevonden in het broedseizoen van veel van de bovenstaande soorten. Tijdens de veldverkenning zijn de gebouwen en bomen onderzocht op de aanwezigheid van deze soorten.

Gierzwaluw en huismus

Boven het plangebied is de gierzwaluw foeragerend aangetroffen. De bijgebouwen zijn ongeschikt als nestlocatie van de huismus en de gierzwaluw. Nestmogelijkheden voor de huismus en de gierzwaluw in het woonhuis zijn niet uit te sluiten. Er zijn tijdens de veldverkenning echter geen huismussen gezien of gehoord in het plangebied of de directe omgeving. De veldverkenning is uitgevoerd buiten de optimale periode voor het aantonen van nesten van de huismus.

Aanwezigheid van deze soort in het woonhuis kan dan ook worden uitgesloten. Aangezien het woonhuis niet zal worden aangetast zullen er geen negatieve effecten zijn op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van gierzwaluw (foeragerend waargenomen boven het plangebied) en huismus.

Steenuil

Aan de noordoostzijde van de grote schuur, onder het afdak, lag een oude braakbal en zijn sporen waargenomen van een uil. Gezien de locatie is deze locatie in het verleden gebruikt als roestplek van waarschijnlijk een steenuil (op een draagbalk dicht onder het afdak). De sporen zijn niet recent en zeer beperkt (één braakbal en enkele kalkstrepen tegen de gevel). Mogelijk is de locatie eenmalig gebruikt als roestplek van een jong dier op zoek naar een eigen territorium. Er zijn geen aanwijzingen dat dit ooit een nestlocatie is geweest in het plangebied. Ook zijn er geen aanwijzingen dat de steenuil nog gebruik maakt van het plangebied als leefgebied.

Sporen (rechts) en oude braakbal (links), waarschijnlijk van steenuil.

Overige soorten

Van de jaarrond beschermde vogelsoorten (LNV, 2009) kunnen verschillende soorten roofvogels, zoals buizerd en sperwer, ook in bomen in of aan de rand van de bebouwde kom of op binnenstedelijke locaties broeden. Vanwege het ontbreken van nesten (horsten) of oude bomen met (grote) holtes in het plangebied, is het voorkomen van in bomen broedende jaarrond beschermde vogels uit te sluiten.

Gezien het voorstaande zijn negatieve effecten op jaarrond beschermde vogels uitgesloten.

Niet jaarrond beschermde vogels

Naast de voorstaande vier categorieën is er nog een vijfde categorie (beschermde) vogels. Deze vogels beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze vogels (en hun broedplaatsen) zijn in principe buiten het broedseizoen niet beschermd. Alleen als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen zijn deze soorten wel jaarrond beschermd.

Binnen het plangebied is de aanwezigheid van broedplaatsen van vogels uit de vijfde categorie niet uit te sluiten. Er zijn oude nesten van merel, lijster en boerenwaluw aangetroffen en een slaapplek van een merel of een houtduif. Ook zijn er zeker 15 foeragerende huiszwaluwen boven het plangebied waargenomen. Aangezien in de omgeving voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig zijn voor deze categorie vogels zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

3.3.5 Amfibieën

RAVON verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen (www.ravon.nl). Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied soorten als bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*), bastaardkikker (*Pelophylax klepton esculentus*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) voor; waarvoor de provincie Gelderland een vrijstelling kent. Tevens komt in de omgeving de internationaal beschermde soort kamsalamander (*Triturus cristatus*) voor.

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen watervoerende elementen aanwezig en het plangebied is bijna geheel verhard. Hierdoor is het voorkomen van voortplantingslocaties van beschermde amfibieënsoorten uit te sluiten.

Landbiotoop van algemene amfibieënsoorten

Aangezien algemene amfibieënsoorten zich waarschijnlijk wel in wateren in de nabije omgeving voortplanten, is het voorkomen van deze amfibieën niet uit te sluiten. Waarschijnlijk is het voorkomen wel beperkt tot de bruine kikker en gewone pad. Deze soorten gaan na de metamorfose op het land naar voedsel zoeken. Hierbij kunnen ze grote afstanden afleggen. Omdat de dieren op het land overwinteren, is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Gelderland een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Landbiotoop kamsalamander

De kamsalamander is een typische soort van de uiterwaarden en kleinschalige, natuurlijke landschappen. De volwassen kamsalamander verblijft doorgaans van maart tot in juli in het water. Een klein percentage van de volwassen dieren blijft het gehele jaar in het water; de meeste gaan vanaf juli tot in september het land op en trekken naar de overwinteringsplaats in de nabijheid (<400 m). Het plangebied ligt op een grotere afstand van de uiterwaarden en bestaat uit een grotendeels verhard erf en een intensief beheerde laagstandboomgaard. Het is niet waarschijnlijk dat kamsalamander binnen het plangebied voorkomt.

3.3.6 Reptielen

Volgens RAVON zijn geen van de nationaal beschermde soorten of de internationaal beschermde soorten ooit in de omgeving van het plangebied waargenomen. De meeste reptielensoorten houden zich met name op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Op basis van de binnen het plangebied aanwezige biotopen (verhard erf en goed onderhouden boomgaard) is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk. Daarnaast

zijn er geen waarnemingen van reptielen gedaan in het land van Maas en Waal ten westen van de A50 (www.ravon.nl).

3.3.7 Vissen

Binnen het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

3.3.8 Insecten (vlinders, libellen, kevers) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten (zowel nationaal als internationale beschermd) binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied (gebouwen, verharding en laagstamboomgaard) voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de biotopen.

4. CONCLUSIE

Het plangebied te Weurt betreft een erf van een voormalige fruitteeltbedrijf met laagstamboomgaard. Op het erf is de sloop van de schuren beoogd en de nieuwbouw van een woning. De bestaande woning, de aanbouw en een groot deel van de laagstamboomgaard blijft ongewijzigd behouden.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden. Het plangebied te Weurt ligt niet in of nabij het NNN of een gebied dat is aangewezen als speciale beschermingszone zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming. Gebiedsbescherming is op deze locatie niet aan de orde.

4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 3 moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

De meeste van de hierboven bedoelde soorten zijn beschermd en vallen onder een algemene vrijstelling van de provincie Gelderland. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Op basis van de verspreidingsgegevens, de aanwezige habitattypen en biotoopeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten worden er, in relatie tot de beoogde werkzaamheden, geen negatieve effecten op nationaal of internationaal beschermde planten- en/of diersoorten verwacht. Nader onderzoek naar eventueel binnen het plangebied voorkomende beschermde soorten is dan ook niet nodig. Zoals al eerder vermeld kunnen nesten van vogels worden verstoord als in het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden.

4.3 Consequenties

Een tweetal algemene voorwaarden is vanuit de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 3 altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels mogen, zonder controle voorafgaand door een ecooloog, de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden kunnen leiden tot verstoring, beschadiging of vernieling van nesten, rustplaatsen en eieren. Alle vogels zijn beschermd. Storing van nesten is onder artikel 3.1 (Vogelrichtlijn) toegestaan mits niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort. Voor vogels die ook staan vermeld onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, inclusief Verdragen van Bern en Bonn) is verstoord niet toegestaan.

- op basis van de zorgplicht volgens artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in voorjaar, zomer en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming zijn er ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in de nieuw te bouwen woning;
- er kunnen neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismus en gierzwaluw op >2,5 meter hoogte in de muur, of bij een steile dakvorm als dakpannen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden;
- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse (autochtone) bes- en bloemdragende struiken en planten.

BIJLAGE 1

Literatuurlijst

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden, 2016.

Dijkstra e.a., De Nederlandse Libellen (Odanata), Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Utrecht, KNNV Uitgeverij, 2002.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. – Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.

Limpens, H.J.G.A., e.a., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1997.

Ministerie van LNV, Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, 2009.

Websites:

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vleermuis.net

www.verspreidingsatlas.nl

www.gelderland.nl

www.rijksoverheid.nl

www.rijkswaterstaat.nl

BIJLAGE 2

Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming – gebiedsbescherming

Voor gebiedsbescherming is hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming bepalend. Indien gebiedsbescherming aan de orde is, zijn er verschillende stappen in onderzoek te onderscheiden; Voortoets en afhankelijk van de conclusie in de Voortoets een Verstorings- en Verslechteringstoets of een Passende Beoordeling.

Bij een Voortoets komen de volgende onderdelen aan bod:

- beschrijving van de bestaande en nieuwe situatie. In het geval van een wijziging van bedrijfsactiviteiten het in beeld brengen van de bestaande situatie en gewijzigde bedrijfsactiviteiten;
- welke milieueffecten deze (bedrijfs)activiteiten hebben op de omgeving;
- welke van de soorten en habitats waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden, schade ondervinden;
- welke (bedrijfsmatige) activiteiten kunnen leiden tot effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.

Verstorings- en Verslechteringstoets of een Passende Beoordeling:

Indien uit de Voortoets blijkt dat een ruimtelijke ingreep geen negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied dan is het onderzoek gereed. Indien uit de Voortoets blijkt dat de ruimtelijke ingreep een negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied, maar zeker niet significant negatief dan moet een Verstorings- en Verslechteringstoets worden opgesteld. Indien uit de Voortoets blijkt dat de ruimtelijke ingreep een negatief effect heeft en mogelijk ook een significant negatief effect dan moet een Passende Beoordeling worden opgesteld.

Een Verstorings- en Verslechteringstoets of een Passende Beoordeling is de basis voor de aanvraag van een vergunning.

Wet natuurbescherming – soortenbescherming

Voor soortbescherming is hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming bepalend. Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten (Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, verdragen van Bern en Bonn) en nationaal beschermde soorten. Er zijn verbodsbepalingen opgenomen, bepalingen voor algemene vrijstelling en projectspecifieke ontheffingen en de belangen die aangetoond dienen te worden om een ontheffing te verkrijgen.

Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden, te vangen of opzettelijk te storen (tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort). Ook is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze vogels te vernielen of te beschadigen, nesten van vogels weg te nemen of eieren te rapen en deze eieren onder zich te hebben.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Het is verboden in het wild levende dieren (waaronder diverse vogelsoorten) van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk te verstoren, eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen of voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. Ook is het Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten (artikel 3.10)

Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage van de Wet natuurbescherming, onderdeel A, opzettelijk te doden of te vangen, of vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Ook is het verboden vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage van de Wet natuurbescherming, onderdeel B, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Naast de bovenstaand beschreven verboden kent de Wet natuurbescherming ook een zorgplicht. In artikel 1.11 is opgenomen dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat schadelijke handelingen achterwege blijven, dan wel noodzakelijke maatregelen getroffen worden om die schadelijke gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt worden.

Procedurele consequenties

Voor ruimtelijke ingrepen is het van belang te toetsen of er allereerst sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen. Voor Vogelrichtlijnsoorten is het bijvoorbeeld van belang te beoordelen of een verstoring van wezenlijke invloed is. Voor de nationaal beschermde soorten zijn er per provincie lijsten opgesteld met soorten waarvoor een algemene vrijstelling geldt. Over het algemeen zijn dit de meer algemeen voorkomende soorten zoals het konijn of de vos.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Wet natuurbescherming, hoofdstuk 3. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van beschermde soorten, is ontheffing ex. artikel 3.3, 3.8 en/of 3.10 van de Wet natuurbescherming nodig van Gedeputeerde Staten. Het uitvoeren van een ruimtelijke ingreep, indien er sprake is van een overtreding van één van de bovenstaand beschreven verbodsbepalingen, kan door middel van een goedgekeurde gedragscode of een verkregen ontheffing. Een gedragscode geldt voor zowel de internationaal beschermde soorten als de nationaal beschermde soorten.

In een gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een

goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd.

Voor een ontheffing zijn procedurele consequenties afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Er zijn drie soorten verbodsbepalingen en gekoppeld aan deze bepalingen zijn er ook drie verschillende beschermingsregimes:

- Soorten van de Vogelrichtlijn;
- Soorten van de Habitatrichtlijn, verdrag van Bern en/of Bonn;
- Nationaal beschermde soorten.

Voor het verkrijgen van een ontheffing moet als eerste een belang worden aangetoond op grond waarvan een ontheffing kan worden verkregen voor het overtreden van de verbodsbepalingen.

Voor Vogelrichtlijnsoorten moet een belang worden aangetoond zoals opgenomen in de Vogelrichtlijn. Voor ruimtelijke ingrepen zijn dat:

- volksgezondheid of openbare veiligheid;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna.

Voor Habitatrichtlijnsoorten en soorten van Bern en Bonn:

- bescherming van de wilde flora of fauna, of instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor nationaal beschermde soorten:

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.